

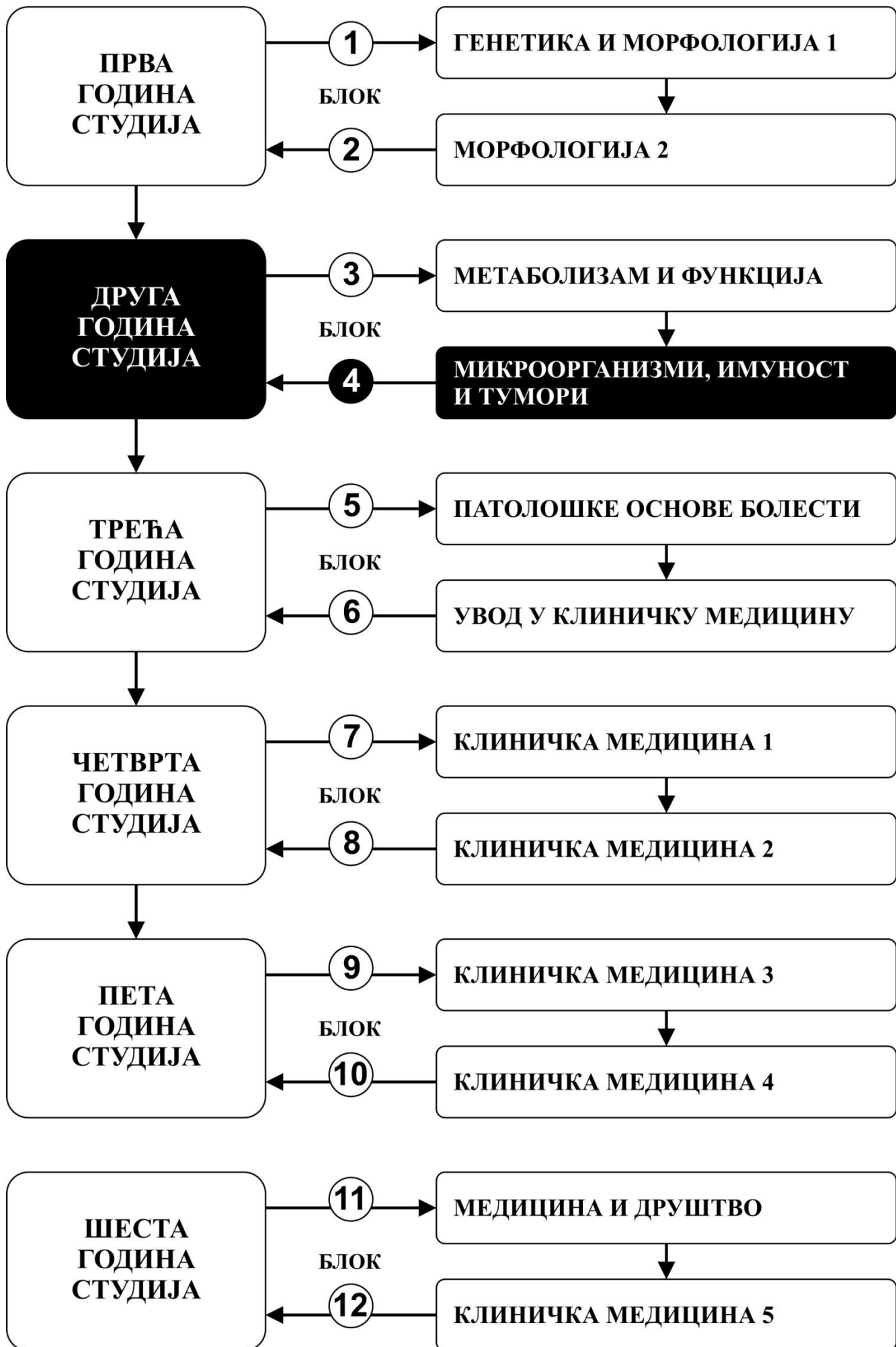

**МИКРООРГАНИЗМИ,
ИМУНОСТ И ТУМОРИ**

ДРУГА ГОДИНА СТУДИЈА

школска 2021/2022.

МИКРОБИОЛОГИЈА И ИМУНОЛОГИЈА

Предмет:

МИКРОБИОЛОГИЈА И ИМУНОЛОГИЈА

Предмет се вреднује са 15 ЕСПБ. Недељно има 10 часова активне наставе (5 часова предавања и 5 часова рада у малој групи).

НАСТАВНИЦИ И САРАДНИЦИ:

РБ	Име и презиме	email адреса	звање
1.	Небојша Арсенијевић	arne@medf.kg.ac.rs	Редовни професор
2.	Миодраг Лукић	miodrag.lukic@medf.kg.ac.rs	Професор емеритус
3.	Гордана Радосављевић	perun.gr@gmail.com	Редовни професор
4.	Иван Јовановић	ivanjovanovic77@gmail.com	Редовни професор
5.	Владислав Воларевић	drvolarevic@yahoo.com	Редовни професор
6.	Марија Миловановић	marijaposta@gmail.com	Редовни професор
7.	Јелена Пантић	panticjelena55@gmail.com	Ванредни професор
8.	Слађана Павловић	sladjadile@gmail.com	Ванредни професор
9.	Александар Арсенијевић	aleksandar@medf.kg.ac.rs	Доцент
10.	Невена Гајовић	gajovicnevena@yahoo.com	Асистент са докторатом
11.	Владимир Марковић	vladimirmarkovic.vlad@gmail.com	Сарадник у настави
12.	Анђела Петровић	petrovicandjela9944@gmail.com	Фацитатор

СТРУКТУРА ПРЕДМЕТА:

Модул	Назив модула	Недеља	Предавања недељно	Рад у малој групи недељно	Наставник-руководилац модула
1	Имунологија	5	5	5	Проф. др Небојша Арсенијевић
2	Бактериологија	5	5	5	
3	Паразитологија и вирусологија	5	5	5	
					$\Sigma 75+75=150$

ОЦЕЊИВАЊЕ:

Завршна оцена се формира на основу броја поена стечених кроз предиспитне активности и на завршном испиту:

ПРЕДИСПИТНЕ АКТИВНОСТИ: На овај начин студент може да стекне до 30 поена и то тако што у току рада у малој групи одговара на два испитна питања из те недеље наставе и у складу са показаним знањем стиче 0-2 поена, према приложеној табели. Да би положио модул студент мора да стекне више од 50% поена на том модулу. Део практичне наставе студенти ће обавити у лабораторијама Центра за молекулску медицину и истраживање матичних ћелија ФМН Крагујевац и Института за јавно здравље Крагујевац.

МОДУЛ		МАКСИМАЛНО ПОЕНА
		активност у току наставе
1	Имунологија	10
2	Бактериологија	10
3	Вирусологија и паразитологија	10
	Σ	30

ЗАВРШНИ ИСПИТ: На овај начин студент може да стекне до 70 поена. Студент полаже тест од 70 питања из целокупног градива предмета. Уколико студент не стекне више од 50% тачних одговора није положио завршни испит.

Завршна оцена се формира на следећи начин:

Да би студент положио предмет мора да стекне минимум 51 поен, да положи предиспитне активности на свим модулима и да положи завршни испит (тест).

број освојених поена	оцена
0 - 50	5
51 - 60	6
61 - 70	7
71 - 80	8
81 - 90	9
91 - 100	10

ЛИТЕРАТУРА:

модул	назив уџбеника	аутори	издавач	библиотека
Имунологија	Основна имунологија: функције и поремећаји имунског система, шесто издање	<i>Abul K.Abbas and Andrew H. Lichtman</i>	Datastatus, Београд, 2019	Има
Бактериологија	<i>Schaechter's Mechanisms of Microbial Disease</i> <i>Sixth edition</i>	<i>N. Cary Engleberg</i>	<i>Walters Kluwer</i> , 2012	Има
Вирусологија		<i>N. Cary Engleberg</i>	<i>Walters Kluwer</i> , 2021	Нема
Паразитологија				Нема
Додатна литература	Практикум из микробиологије и имунологије	група аутора, уредник: Тања Јовановић	Савремена администрација, Београд, 2000	Нема
	Медицинска микологија и паразитологија	Валентина Арсић Арсенијевић	Друштво медицинских миколога Србије, Београд, 2012	Има

Презентације и пратећи документи у *word*-у се могу наћи на сајту Факултета медицинских наука: www.medf.kg.ac.rs
http://www.medf.kg.ac.rs/studije/integrisane_akademske/dm/predavanja.php?pr=IASDM_A4

ПРОГРАМ:

ПРВИ МОДУЛ: ИМУНОЛОГИЈА

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 1 (ПРВА НЕДЕЉА)

УВОД У ИМУНСКИ СИСТЕМ

предавања 2 часа

Појмови, речник.

Урођена и стечена имуност.

Типови стечене имуности.

Својства стеченог имунског одговора: специфичност и разноликост, меморија.

Ћелије имунског система: лимфоцити, антиген-презентујуће ћелије, ефекторске ћелије.

Ткива имунског система: периферни лимфни органи, рецикулација лимфоцита и миграција у ткива.

УРОЂЕНА ИМУНОСТ

предавања 3 часа

Општа својства и специфичност урођеног имунског одговора.

Ћелијски рецептори за микроорганизме и оштећене ћелије: рецептори слични *Toll-y*, рецепторислични NOD-у и инфламазом.

Компоненте урођене имуности: епителне баријере, фагоцити, дендритске ћелије, мастоцити, NK ћелије, систем комплемента, цитокини урођене имуности.

Реакције урођене имуности: запаљење, антивирусна одбрана.

Како микроорганизми избегавају урођену имуност.

Улога урођене имуности у стимулисању стеченог имунског одговора.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 2 (ДРУГА НЕДЕЉА)

ПРЕУЗИМАЊЕ АНТИГЕНА И ПРЕЗЕНТАЦИЈА АНТИГЕНА ЛИМФОЦИТИМА

предавања 2 часа

Шта виде Т лимфоцити?

Антигени које препознају Т лимфоцити.

Како антиген презентујуће ћелије преузимају протеинске антигене.

Структура и функција молекула главног комплекса ткивне подударности (MHC молекула).

Својства MHC гена и протеина.

Везивање пептидаза MHC молекуле.

Обрада и о презентација протеинских антигена у склопу прве класе MHC.

Обрада и о презентација протеинских антигена у склопу друге класе MHC.

Унакрсна презентација интернализованих антигена CD8⁺ Т лимфоцитима.

Физиолошки значај презентације антигена у склопу MHC молекула.

Остале функције антиген презентујућих ћелија.

Антигени које препознају В лимфоцити.

ПРЕПОЗНАВАЊЕ АНТИГЕНА У СТЕЧЕНОЈ ИМУНОСТИ

предавања 3 часа

Антигенски рецептори В и Т лимфоцита.

Антитела; класе антитела; моноклонска антитела.

TCR.

Развој имунског репертоара.

Рано сазревање лимфоцита.

Настанак различитих антигенских рецептора.

Сазревање и селекција В лимфоцита.

Сазревање и селекција Т лимфоцита.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 3 (ТРЕЋА НЕДЕЉА)

ЋЕЛИЈСКИ ИМУНСКИ ОДГОВОР

предавања 3 часа

Фазе Т – ћелијског одговора. Препознавање антигена и костимулација.
Препознавање пептида у склопу МНС молекула.
Улога адхезивних молекула у одговору Т лимфоцита.
Улога костимулације у активацији Т лимфоцита.
Стимулаторни сигнали за активацију CD8⁺ Т лимфоцита.
Биохемијски путеви активације Т лимфоцита.
Функционални одговор Т лимфоцита на антиген и костимулацију.
Секретија цитокина и експресија цитокинских рецептора. Клонска експанзија.
Диференцијација наивних Т лимфоцита у ефекторске ћелије.
Настанак меморијских Т лимфоцита. Слабљење имунског одговора.

ЕФЕКТОРСКИ МЕХАНИЗМИ ЋЕЛИЈСКЕ ИМУНОСТИ

предавања 2 час

Типови реакција целуларне имуности.
Миграција ефекторских Т лимфоцита у реакцијама целуларне имуности.
Ефекторске функције CD4⁺ помагачких Т лимфоцита.
Улога Th1, Th2 и Th17 ћелија у одбрани организма.
Патогенеза туберкулозе и лепре.
Ефекторске функције CD8⁺ цитотоксичких Т лимфоцита.
Отпорност патогених микроорганизама на механизме целуларне имуности.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 4 (ЧЕТВРТА НЕДЕЉА)

ХУМОРАЛНИ ИМУНСКИ ОДГОВОР

предавања 2 часа

Фазе и типови хуморалног имунског одговора.
Стимулација В лимфоцита антигеном.
Антигеном индукован пренос сигнала у В лимфоцитима.
Улога протеина комплемента и осталих сигнала урођене имуности у активацији В лимфоцита.
Функционалне последице активације В лимфоцита.
Функција помагачких Т лимфоцита у хуморалном имунском одговору на протеинске антигене.
Активација и миграција помагачких Т лимфоцита.
Како В лимфоцити презентују антигене помагачким Т лимфоцитима.
Механизми активације В лимфоцита посредоване помагачким Т лимфоцитима.
Реакције које се одвијају изван фоликула и у герминативном центру.
Промена класе антитела. Сазревање афинитета.
Хуморални одговор на Т независне антигене.
Регулација хуморалног имунског одговора: повратна регулација антителима.

ЕФЕКТОРСКИ МЕХАНИЗМИ ХУМОРАЛНЕ ИМУНОСТИ

предавања 3 часа

Својства антитела која одређују њихову ефекторску функцију.
Неутрализација микроорганизама и њихових токсина.
Опсонизација и фагоцитоза.
Ћелијска цитотоксичност зависна од антитела (ADCC).
Имуноглобулин Е и реакције посредоване мастоцитима и еозинофилима.
Систем комплемента: путеви активације, функције и регулација активације.
Функције антитела на посебним анатомским местима.
Имуност слузница.
Неонатална имуност.
Како микроорганизми избегавају хуморалну имуност.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 5 (ПЕТА НЕДЕЉА):

ИМУНСКА ТОЛЕРАНЦИЈА И АУТОИМУНОСТ

предавања 2 часа

Имунска толеранција, значај и механизми. Централна толеранција Т лимфоцита. Периферна толеранција Т лимфоцита: анергија, имунска супресија посредована регулаторним Т лимфоцитима, делеција, апоптоза зрелих лимфоцита. Толеранција В лимфоцита: Централна толеранција В лимфоцита, Периферна толеранција В лимфоцита. Аутоимуност: патогенеза, генетски фактори, улога инфекција и утицај других фактора средине.

ИМУНСКИ ОДГОВОР НА ТРАНСПЛАНТИРАНА ТКИВА

предавања 1 час

Имунски одговор на трансплантирана ткива: трансплантациони антигени, индукција имунског одговора против калема, имунски механизми одбацивања калема. Превенција и терапија одбацивања калема. Трансплантација ћелија крви и матичних ћелија хематопоезе. Толеранција мајке на ткива фетуса.

ПРЕОСЕТЉИВОСТ

предавања 2 часа

Типовиракција преосетљивости. Рана преосетљивост (I тип просетљивости): активација Th2 лимфоцита и стварање IgE антитела, активација мастоцита и секреција медијатора, клинички синдроми и терапија. Болести изазване антителима и антиген-антитело комплексима: етиологија болести посредованих антителима, механизми оштећења ткива и болести, клинички синдроми и терапија. Болести изазване Т лимфоцитима: етиологија болести посредованих Т лимфоцитима, механизми оштећења ткива, клинички синдроми и терапија.

ДРУГИ МОДУЛ: БАКТЕРИОЛОГИЈА

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 6 (ШЕСТА НЕДЕЉА)

БИОЛОГИЈА БАКТЕРИЈСКЕ ЋЕЛИЈЕ

предавања 2 часа

Успостављање инфекције. Инфекција. Патогеност. Вируленција. Колонизација, продор микроорганизама, преживљавање микроорганизама у новој средини, ширење и размножавање. Проналажење компатибилне нутритивне нише. Избегавање имунског одговора. Механизми оштећења ткива. Распрострањеност микроорганизама. Еколошке асоцијације. Нормална микрофлора: дефинисање нормалне микрофлоре, значај нормалне микрофлоре за домаћина, бактерије које у највећем проценту чине нормалну микрофлору.

БИОЛОГИЈА БАКТЕРИЈСКЕ ЋЕЛИЈЕ

предавања 2 часа

Прокариотска и еукариотска ћелија. Специфичности грађе ћелијског зида G⁺ и G⁻ бактерија. Ацидо-резистентне бактерије. Капсула, флагеле, пили, адхезија и хемотакса бактеријских ћелија. Пептидогликан. Цитоплазматска мембрана (функције, транспорт, сидерофоре). Бактеријска ДНК (специфичности грађе бактеријског хромозома, репликације, транскрипције). Размена генетског материјала, конјугација, трансформација, трансдукција. Рибозоми, специфичности синтезе протеина у бактеријама. Споре. Услови за раст и размножавање бактерија: температура, кисеоник и угљен диоксид, кривуља раста. Метаболизам бактерија, регулација метаболизма. Оштећење ткива токсинима микроорганизама; егзотоксини, ендотоксин, суперантигени, ензими који делују на екстрацелуларни матрикс.

БИОЛОГИЈА БАКТЕРИЈСКЕ ЋЕЛИЈЕ

предавања 1 час

Дефиниција зооноза. Пuteви преношења зооноза. Антибиотици. Шта је у основи селективног дејства антибиотика? Механизми дејства антибиотика. Антибиограм. Механизми настанка резистенције

бактерија на антибиотике. Стерилизација и дезинфекција.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 7 (СЕДМА НЕДЕЉА)

ГРАМ ПОЗИТИВНЕ И ГРАМ НЕГАТИВНЕ КОКЕ

предавања 3 часа

***Staphylococcus*: пиогене инфекције и болести посредоване токсинима**

Карактеристике, природно станиште, начин преношења и преживљавање у новом окружењу

Staphylococcus aureus-а.

Фактори вируленције и механизам изазивања оштећења ткива изазвани *Staphylococcus aureus*-ом и *Staphylococcus epidermidis*-ом.

Болести изазване стафилококним токсинима.

Дијагностика, лечење и превенција болести изазваних стафилококама.

Streptococcus, Enterococcus

Класификација стрептокока.

Карактеристике, природно станиште, начин преношења и преживљавање у новом окружењу, фактори вируленције и механизам изазивања оштећења ткива стрептококом групе А.

Токсини стрептокока групе А.

Болести изазване имунским одговором на стрептокок групе А.

Лечење и превенција болести изазваних стрептококом групе А.

Стрептококе групе В, природно станиште, фактори вируленције, болести које изазивају.

Ентерококе.

***Pneumococcus*, бактеријске пнеумоније**

Карактеристике и природно станиште *Streptococcus pneumoniae*.

Болести које изазива *Streptococcus pneumoniae*, фактори вируленције и механизам оштећења ткива, карактеристике пнеумоније изазване овом бактеријом.

Дијагностика, лечење и превенција болести изазваних пнеумококом.

Грам негативне коке, *Neisseriae*

Карактеристике, природно станиште, начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције и механизам изазивања оштећења ткива гонококом.

Менингококнеинфекције.

ХЕМОФИЛНИ И ДРУГИ ПРОБИРЉИВИ ГРАМ НЕГАТИВНИ БАЦИЛИ

предавања 2 часа

***Bordetella pertussis* и *parapertussis*, велики кашаљ**

Карактеристике, природно станиште начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција болести изазваних *Bordetella pertussis* и *B. parapertussis*.

***Legionella*, паразита меба и макрофага**

Карактеристике, природно станиште начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика,

лечење и превенција болести изазваних бактеријом *Legionella pneumophila*.

Haemophilus influenzae

Карактеристике, природно станиште начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција болести.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 8 (ОСМА НЕДЕЉА)

ЦРЕВНЕ БАКТЕРИЈЕ КОЈЕ ИЗАЗИВАЈУ СЕКРЕТОРНУ ДИЈАРЕЈУ

предавања 2 часа

Enterobacteriaceae, Vibrionaceae

Карактеристике, природно станиште начин преношења, колонизација и ширење бактерија које изазивају секреторну дијареју.

Фактори вируленције и механизам којим *V. cholerae* изазива дијареју, ентеротоксигене и ентеропатогене *E. coli*.

Остале болести изазване *V. cholerae* и *E. coli*.

ИНВАЗИВНЕ ГАСТРОИНТЕСТИНАЛНЕ ИНФЕКЦИЈЕ

предавања 2 часа

Карактеристике, природно станиште начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције и механизам изазивања оштећења ткива бактеријама из рода *Shigella*.

Дијагностика, лечење и превенција болести изазваних бактеријама из рода *Shigella*.

Карактеристике, природно станиште начин преношења, колонизација, фактори вируленције, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција хеморагичних колитиса изазваних ентерохеморагичном *E. coli*

Клинички синдроми изазвани бактеријама из рода *Salmonella*

Карактеристике, природно станиште начин преношења, колонизација, фактори вируленције, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција хеморагичних колитиса изазваних бактеријама из рода *Salmonella*

***Helicobacter pylori*, перзистентна бактеријска инфекција**

Карактеристике, природно станиште начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција болести изазваних бактеријом *Helicobacter pylori*.

НЕИНВАЗИВНЕ ГАСТРОИНТЕСТИНАЛНЕ И ИНТРААБДОМИНАЛНЕ ИНФЕКЦИЈЕ

предавања 1 час

***Pseudomonas aeruginosa*, убиквитарни опортуниста**

Карактеристике, природно станиште начин преношења, колонизација, фактори вируленције, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција болести изазваних бактеријом *Pseudomonas aeruginosa*.

***Bacteroides*, интраабдоминална инфекција апсцеси**

Карактеристике, природно станиште начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције и механизам изазивања оштећења ткива бактеријама из рода *Bacteroides*.

Дијагностика, лечење и превенција болести изазваних бактеријама из рода *Bacteroides*.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 9 (ДЕВЕТА НЕДЕЉА)

АНАЕРОБНИ ГРАМ ПОЗИТИВНИ БАЦИЛИ

предавања 2 часа

***Clostridia*: дијераја, инфекције ткива, ботулизам и тетанус**

Clostridium difficile (дијареа): карактеристике, природно станиште начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција.

Clostridium perfringens (инфекције ткива): карактеристике, природно станиште начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција.

Clostridium botulinum (ботулизам): карактеристике, природно станиште, начин преношења, фактори вируленције, механизам изазивања болести, дијагностика, лечење и превенција.

Clostridium tetani (тетанус): карактеристике, природно станиште начин, преношења, фактори вируленције, механизам изазивања болести, дијагностика, лечење и превенција.

МИКОБАКТЕРИЈЕ

предавања 3 часа

Mycobacterium tuberculosis Специфичне карактеристике. Природно станиште, начин преношења, колонизација, ширење и механизам изазивања оштећења ткива. Имуни одговор на микобактерије. Примарна, постпримарна и секундарна туберкулоза. Дијагностика, лечење и превенција. Туберкулински тест

Mycobacterium leprae Карактеристике, преношење, механизам изазивања оштећења. Туберкулоидна и лепроматозна лепра.

Потенцијално биолошко оружје: антракс, куга, туларемија, ботулизам.

Corynebacterium diphtheriae Болест маџе огреботине, ***Bartonella henselae***.

СПИРАЛНЕ БАКТЕРИЈЕ

предавања 1 час

Treponema pallidum

Карактеристике, природно станиште, начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције, механизам изазивања оштећења ткива болести изазваних бактеријом *Treponema pallidum*.

Примарни, секундарни, терцијарни, конгенитални сифилис.

Дијагностика, лечење и превенција сифилиса.

***Borrelia burgdorferi*, Лајмска болест**

Карактеристике, природно станиште, начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције, механизам изазивања оштећења ткива болести изазваних бактеријом *Borrelia burgdorferi*.

Три стадијума лајмске болести.

Дијагностика, лечење и превенција лајмске болести.

ИНТРАЦЕЛУЛАРНЕ БАКТЕРИЈЕ

предавања 2 часа

***Chlamydiae*: гениталне, окуларне и респираторне инфекције**

Класификација и биологија хламидија.

Карактеристике, природно станиште, начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција болести изазваних

Chlamydia trachomatis, *C. pneumoniae*, *C. psittaci*.

Rickettsiae

Карактеристике, природно станиште, начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција болести изазваних

бактеријама: *Rickettsia rickettsii* (шарена грозница), *Rickettsia prowazekii* (пегави тифус).

Mycoplasmae

Карактеристике микоплазми и уреоплазми.

Природно станиште начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција болести изазваних *Mycoplasma*-ом *pneumoniae*.

Природно станиште, начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција болести изазваних гениталним микоплазмама.

ЗООНОЗЕ

предавања 2 часа

Brucella spp.

Карактеристике, природно станиште, начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције, и механизам изазивања оштећења ткива.

Leptospira spp.

Карактеристике, природно станиште, начин преношења, колонизација, ширење, фактори вируленције, и механизам изазивања оштећења ткива.

ТРЕЋИ МОДУЛ: ПАРАЗИТОЛОГИЈА И ВИРУСОЛОГИЈА

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 11 (ЈЕДАНАЕСТА НЕДЕЉА)

УВОД У ПАРАЗИТОЛОГИЈУ

предавање 1 час

Увод у паразитологију.

Однос инфекција/болест.

Врсте паразита и начини преношења (протозое, хелминти, вектори, резервоари)

Успостављање паразитарне инфекције: улазак, ширење и мултипликација, механизам изазивања оштећења ткива/болести, дијагностиковање. Лечење и превенција паразитарних болести.

ПРОТОЗОЕ И ИНСЕКТИ

предавања 2 часа

Крвне и ткивне протозое

Паразити црвених крвних зрнаца (*Plasmodium*): карактеристике, начин преношења, ширење и мултипликација, механизми којима индукују оштећења ткива, дијагностиковање инфекције, лечење и превенција.

Ткивне протозое: *Toxoplasma gondii*, *Leishmania species*, *Trypanosoma species*

Карактеристике, начин преношења, ширење и мултипликација, механизми којима индукују оштећења ткива, дијагностиковање инфекције, лечење и превенција.

Интестиналне протозое

Entamoeba histolytica, *Giardia lamblia*, *Cryptosporidium*, *Trichomonas vaginalis*

Карактеристике, начин преношења, ширење и мултипликација, механизми којима индукују оштећења ткива, дијагностиковање инфекције, лечење и превенција.

Cyclospora, *Isospora*, *Microsporidia*.

***Sarcoptes scabiei*, ваши, буве, комарци, крпељи.**

ХЕЛМИНТИ

предавања 2 часа

Интестинални хелминти

Нематодe, трематодe, цестодe: карактеристике, начин преношења, ширење и мултипликација, механизми којима индукују оштећења ткива, дијагностиковање инфекције, лечење и превенција.

Крвни и ткивни хелминти

Trichinella spiralis, *Schistosomae (mansoni, japonicum, haematobium)*, *Filariae*: карактеристике, начин преношења, ширење и мултипликација, механизми којима индукују оштећења ткива, дијагностиковање инфекције, лечење и превенција

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 12 (ДВАНАЕСТА НЕДЕЉА)

УВОД У МИКОЛОГИЈУ

предавања 2 часа

Увод у микологију, гљивице и микозе

Патогене гљивице: карактеристике, начин преношења, ширење и мултипликација, механизми којима индукују оштећења ткива, дијагностиковање инфекције, лечење и превенција.

Антигљивични лекови.

МИКОЗЕ

предавања 3 часа

Ендемске микозе

Histoplasmosis, *Coccidiomycosis*, *Blastomycosis*: карактеристике, начин преношења, ширење и мултипликација, механизми којима индукују оштећења ткива, дијагностиковање инфекције, лечење и превенција.

Опортунистичке гљивичне инфекције

Карактеристике узрочника кандидијазе, криптококозе, аспергилозе, мукормикозе и пнеумоцистозе; начин преношења, ширење и мултипликација, механизми којима индукују оштећења ткива, дијагностиковање инфекције, лечење и превенција.

Субутане, кутане и суперфицијалне микозе

Споротрихоза (субкутана микоза).

Дерматофити (кутане микозе).

Себореа, *Tinea versicolor* (суперфицијалне микозе).

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 13 (ТРИНАЕСТА НЕДЕЉА)

БИОЛОГИЈА ВИРУСА

предавања 1 час

Структура и класификација вируса.

Репликација вируса (адсорпција и пенетрација, синтеза вирусних макромолекула, склапање вириона и ослобађање из ћелије).

Однос вируса и ћелије, типови вирусних инфекција.

Путеви уласка вируса у организам домаћина и ширење кроз организам.

Механизми оштећења ткива у вирусним инфекцијама.

Дијагностика вирусних болести.

Антивирусни лекови.

ПИКОРНАВИРУСИ, КОРОНАВИРУСИ И АДЕНОВИРУСИ

предавања 2 часа

Пикорнавируси и коронавируси

Карактеристике вируса, начин преношења, колонизација, ширење, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција болести изазваних ентеровирусима (*Poliovirus*).

Болести изазване другим ентеровирусима.

Карактеристике вируса, начин преношења, колонизација, ширење, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција болести изазваних риновирусима.

Коронавируси, SARS.

Вируси који изазивају гастроентеритисе: *Rotavirus*, *Norovirus*

Преношење, колонизација, ширење, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција болести изазваних *Rotavirus*-ом.

Преношење, колонизација, ширење, механизам изазивања болести, дијагностика, лечење и превенција болести изазваних *Norovirus*-ом (вирус *Norwalk*).

Аденовируси

Карактеристике, начин преношења, колонизација, ширење, репликација аденовируса.

Патогенеза болести које изазивају аденовируси, превенција и лечење.

ОРТОМИКСОВИРУСИ, ПАРАМИКСОВИРУСИ, ОСИПНЕ ГРОЗНИЦЕ

предавања 2 часа

Парамиксовируси: *Morbili virus*, *Respiratory syncytial virus* RSV

Карактеристике парамиксовируса.

Начин преношења, колонизација, ширење, механизам изазивања оштећења ткива вирусом малих богиња. Компликације, дијагностика, лечење и превенција малих богиња

Mumpsvirus Начин преношења, колонизација, ширење, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција болести изазваних вирусом RSV.

Variolavirus, *Rubivirus*

Influenzavirus: Карактеристике вируса, начин преношења, колонизација, ширење, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција болести изазваних вирусом инфлуенце.

ХЕРПЕСВИРУСИ, ПАПИЛОМАВИРУСИ

предавања 2 часа

***Alphaherpesvirinae*; Herpes simplex virus, Varicella-Zoster virus:**

Карактеристике начина преношења, колонизација, репликација, ширење, патогенеза, превенција и лечење болести.

Имунски одговор на инфекције вирусом херпеса.

***Beta- и Gamma- herpesvirinae*; Cytomegalovirus, Epstein-Barr virus**

Начин преношења, колонизација, механизми којима индукују оштећења ткива, дијагностиковање инфекције, лечење и превенција.

Карактеристике репликације вируса, перзистентне и латентне инфекције.

Клинички синдроми, инфекције имунодефицијентних особа, онкогени потенцијал.

Papillomaviridae

Карактеристике, начин преношења, колонизација, ширење, патогенеза, превенција и лечење болести које изазивају папиломавируси.

ВИРУС БЕСНИЛА, АРБОВИРУСИ И ВИРУСИ КОЈИ ИЗАЗИВАЈУ ХЕМОРАГИЈСКЕ ГРОЗНИЦЕ

предавања 1 час

***Rabiesvirus*, беснило**

Карактеристике вируса беснила, начин преношења, колонизација, ширење, механизам изазивања оштећења ткива, дијагностика, лечење и превенција беснила.

Вирус који се преносе артроподама, *West Nile virus, Eastern equine encephalitis virus, St. Louis encephalitis virus, Dengue virus, Crimean-Congo hemorrhagic fever virus.*

Болести изазване арбовирусима (енцефалитиси, раш, артритис и хеморагична грозница).

Вируси хеморагијске грознице који се преносе у директном контакту са зараженом особом: *Ebolavirus, Marburgvirus, Lassavirus*

ВИРУСИ ХЕПАТИТИСА, ПРИОНСКЕ БОЛЕСТИ

предавања 2 часа

Вирусни хепатитиси

Јетра као место за репликацију вируса.

Карактеристике инфекција изазваних вирусима хепатитиса.

HAV, HBV, HCV, HDV, HEV.

Прионске болести

Creutzfeldt-Jakob-ова болест. Болест лудих крава. *Gerstmann-Straussler-Scheinker* синдром.

Фатална фамилијарна инсомнија.

ИНФЕКЦИЈЕ У ИМУНОДЕФИЦИЈЕНТНОГ ДОМАЋИНА И НЕКОНТРОЛИСАНИ ИМУНСКИ ОДГОВОР ДОМАЋИНА НА ИНФЕКЦИЈЕ

предавање 1 час

Концепт имунодефицијенције

Урођене и стечене имунодефицијенције (генски дефекти, малнутриција, инфекције).

Поремећаји неспецифичне имуности (баријере, функције фагоцита, дефицијенције компоненти комплемента).

Поремећаји специфичног целуларног и хуморалног имунског одговора. **Вакцине**

ПАТОГЕНИ ХУМАНИ РЕТРОВИРУСИ, РЕВЕРЗНА ТРАНСКРИПТАЗА, ИСТОРИЈА РЕТРОВИРОЛОГИЈЕ

предавање 2 часа

Хумани вирус имунодефицијенције (*human immunodeficiency virus*, HIV)

Животни циклус, антигенске варијације, молекулска основа инфекције HIV-ом.

Принципи дијагностичких тестова HIV инфекције.

Механизми оштећења имунолошке реактивности HIV инфекцијом.

Стечени синдром имунодефицијенције (*acquired immunodeficiency syndrome, AIDS*).

Опортунистичке инфекције као дијагностички знаци AIDS-а.

Инфекције које дефинишу стадијум AIDS-а у HIV позитивних особа (респираторне, гастроинтестиналне и инфекције централног нервног система, гљивице, микобактерије).

Онколошке последице AIDS-а.

Генетске и развојне предиспозиције за AIDS, неонатални AIDS, значај корцептора), принципи лечења (укључујући резистенцију на антивирусне лекове и фармакогенетику).

Превенција HIV инфекције.

СЕПСА И СЕПТИЧКИ ШОК

предавање 2 часа

Концепт системске запаљенске реакције и мултипле дисфункције органа као последице инфекције

Етиологија и патогенеза сепсе и септичког шока.

Медијатори запаљења и регулаторни цитокини у сепси и шоку, главна оштећења ткива.

Лечење сепсе и септичког шока.

Интрахоспиталне инфекције.

РАСПОРЕД ПРЕДАВАЊА

АМФИТЕАТАР (С1)

**ПОНЕДЕЉАК
13:00-17:00**

РАСПОРЕД ВЕЖБИ

ЖУТЕ САЈЕ 35,37.39.41			
УТОРАК			
08:00-11:45		11:45-15:30	
I група	C35	V група	C35
II група	C37	VI група	C37
III група	C39	VII група	C39
IV група	C41	VIII група	C41

[Распоред наставе и модулских тестова](#)

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ МИКРОБИОЛОГИЈА И ИМУНОЛОГИЈА

модул	недеља	тип	назив методске јединице	наставник
1	1	П	Увод у имунологију. Урођена имуност.	проф. др Небојша Арсенијевић
		В		проф. др Владислав Воларевић др Владимир Марковић асс. др Невена Гајовић др Анђела Петровић
	2	П	Презентација антигена. Препознавање антигена у стеченој имуности.	проф. др Марија Миловановић
		В		проф. др Марија Миловановић проф. др Гордана Радосављевић проф. др Иван Јовановић асс. др Невена Гајовић
	3	П	Ћелијски имунски одговор. Ефекторски механизми ћелијске имуности.	проф. др Гордана Радосављевић
		В		проф. др Слађана Павловић др Владимир Марковић проф. др Гордана Радосављевић проф. др Јелена Пантић
	4	П	Хуморални имунски одговор. Ефекторски механизми хуморалне имуности.	Проф. др Владислав Воларевић
		В		проф. др Јелена Пантић проф. др Гордана Радосављевић проф. др Владислав Воларевић др Анђела Петровић
	5	П	Имунска толеранција и аутоимуност. Имунски одговор на трансплантирана ткива. Преосетљивост.	проф. др Јелена Пантић
		В		проф. др Иван Јовановић асс. др Невена Гајовић проф. др Јелена Пантић проф. др Владислав Воларевић
2	6	П	Биологија бактеријских ћелија. Нормална микрофлора.	проф. др Владислав Воларевић

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ МИКРОБИОЛОГИЈА И ИМУНОЛОГИЈА

модул	недеља	тип	назив методске јединице	наставник	
3		В	Успостављање инфекције. Антибиотици. Стерилизација и дезинфекција	проф. др Владислав Воларевић проф. др Слађана Павловић асс. др Невена Гајовић др Анђела Петровић	
	7	П	G+ коке. Грам негативне коке. Хемофилни и други пробирљиви Грам негативни бацили.	проф. др Слађана Павловић	
		В		проф. др Владислав Воларевић др Владимир Марковић проф. др Слађана Павловић асс. др Невена Гајовић	
	8	П	Цревне бактерије које изазивају секреторну дијареју.Инвазивне гастроинтестиналне инфекције. Неинвазивне гастроинтестиналне и интраабдоминалне инфекције	проф. др Слађана Павловић	
		В		проф. др Гордана Радосављевић проф. др Јелена Пантић проф. др Слађана Павловић проф. др Марија Миловановић	
	9	П	Анаеробни G+ бацили. Микобактерије.	проф. др Небојша Арсенијевић	
		В		проф. др Гордана Радосављевић др Владимир Марковић асс. др Невена Гајовић др Анђела Петровић	
	10	П	Спиралне бактерије. Интрацелуларне бактерије. Зоонозе.	проф. др Гордана Радосављевић	
		В		проф. др Марија Миловановић проф. др Слађана Павловић проф. др Гордана Радосављевић др Анђела Петровић	
	3	11	П	Увод у паразитологију.	проф. др Иван Јовановић

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ МИКРОБИОЛОГИЈА И ИМУНОЛОГИЈА

модул	недеља	тип	назив методске јединице	наставник	
	12	В	Протозое. Хелминти.	проф. др Иван Јовановић проф. др Владислав Воларевић проф. др Марија Миловановић др Владимир Марковић	
		П	Увод у микологију. Микозећ	проф. др Јелена Пантић	
	В	проф. др Јелена Пантић проф. др Марија Миловановић проф. др Владислав Воларевић проф. др Слађана Павловић			
	13	П	Биологија вируса. Пикорнавируси, корона-вируси и аденовируси. Ортомиксовируси, парамиксовируси, осипне грознице.	проф. др Иван Јовановић	
		В		др Владимир Марковић др Анђела Петровић проф. др Иван Јовановић асс. др Невена Гајовић	
	14	П	Херпесвируси, папиломавируси. Вирус беснила, арбовируси и вирусихеморагијскихгрозница. Вируси хепатитиса, прионске болести	проф. др Марија Миловановић	
		В		проф. др Марија Миловановић др Владимир Марковић проф. др Јелена Пантић др Анђела Петровић	
	15	П	Инфекције у имунодефицијентног домаћина и неконтролисани имунски одговор домаћина на инфекције.Вакцине. Патогени хумани ретровируси, реверзна транскриптаза, историјаретровирусологије. Сепса и септички шок.	проф. др Небојша Арсенијевић	
		В		проф. др Иван Јовановић асс. др Невена Гајовић проф. др Небојша Арсенијевић др Владимир Марковић	
			И	ИСПИТ (јунски рок)	